

ČINNOST MINISTERSTVA VNITRA V BOJI S DIVÁCKÝM NÁSILÍM

V České republice se případy diváckého násilí vyskytují nejvíce v souvislosti s konáním fotbalových utkání u radikálních příznivců fotbalových klubů, tzv. hooligans.

zdroj: Reuters, tn.nova.cz

Základem nového přístupu je vládou přijatý koncepční materiál „**Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí**“ z července 2008 (usnesení č. 912 ze dne 23. července 2008). **Koncepce boje proti diváckému násilí je založena na rovném přístupu, kde jsou jasně definovaná pravidla, povinnosti a odpovědnost. Podstatou je rovný přístup vůči všem, bez ohledu na to, jestli se jedná o sport (nejen fotbal), nebo zda jde o společenskou či kulturní záležitost.** Jako při každé jiné soukromé události je primární odpovědnost za bezpečnost věcí pořadatele a organizátora, který nemá mít žádné privilegované postavení vůči jiným pořadatelům podobných akcí.

Jako zcela zásadní problém se v minulosti ukázalo, že v českém právním řádu zcela chyběla norma, která by sankcionovala pořadatele sportovních utkání za nepřijímání opatření k zachování pořádku na stadionu. Existoval pouze disciplinární postih v rámci interní legislativy Českomoravského fotbalového svazu (ČMFS). Někteří pořadatelé sportovních utkání tak tuto činnost nechávali zcela na Policii ČR, sami zajišťovali pouze nejnutnější minimum.

zdroj: lidovky.cz, ČTK

Základem nové filozofie se proto stala potřeba větší odpovědnosti a zainteresovanosti sportovních klubů, které by měly mít na vyřešení problémů souvisejících s diváckým násilím největší zájem. Model, kdy policie není přítomna na stadionu a celé opatření je v režii soukromého vlastníka a pořadatele akce, který má z akce také finanční profit, je v Evropě zcela běžný. Veřejnost, myšleno divácká veřejnost, si přítomnost policie na stadionech také nepřeje. Důvodem je negativní pocit z přítomnosti „těžkooděnců“ v ochozech nebo sektorech stadionů. V minulých letech již v ČR docházelo k postupnému stahování uniformované policie z některých stadionů a Policie ČR zasahovala pouze, pokud to vyžadovala bezpečnostní situace.

zdroj: chachari.cz

zdroj: chachari.cz

Právě tento přístup byl legislativně promítnut do **zákona č.115/2001 Sb., o podpoře sportu, který s účinností od 1. ledna 2009 obecně formuluje základní povinnosti při pořádání sportovních podniků a stanoví sankce za jejich nedodržení** (nejvýznamnější jsou pravomoc Ministerstva vnitra rozhodnout o tom, že konkrétní sportovní podnik se uskuteční bez účasti návštěvníků a to až po dobu 1 roku a oprávnění Policie ČR na úhradu nákladů vynaložených na obnovu veřejného pořádku, pokud bylo prokázáno, že vlastník neučinil vše potřebné k eliminaci protiprávního stavu).

Tato nová úprava vychází z již zmíněného názoru, že největší zájem a tím pádem i odpovědnost na řešení problému diváckého násilí mají mít kluby samotné. **K usnadnění přechodu na novou právní i koncepční úpravu byl Ministerstvem vnitra (za spoluúčasti ČMFS a vybraných fotbalových klubů) vypracován manuál pro fotbalové kluby – „Bezpečí na sportovních utkáních“**, jehož cílem je poskytnout fotbalovým klubům přehled oprávnění a doporučení k efektivnějšímu předcházení případů diváckého násilí na stadionech tak, aby jednotlivé fotbalové kluby mohly lépe dostát svým závazkům, souvisejícím s pořádáním fotbalových utkání.

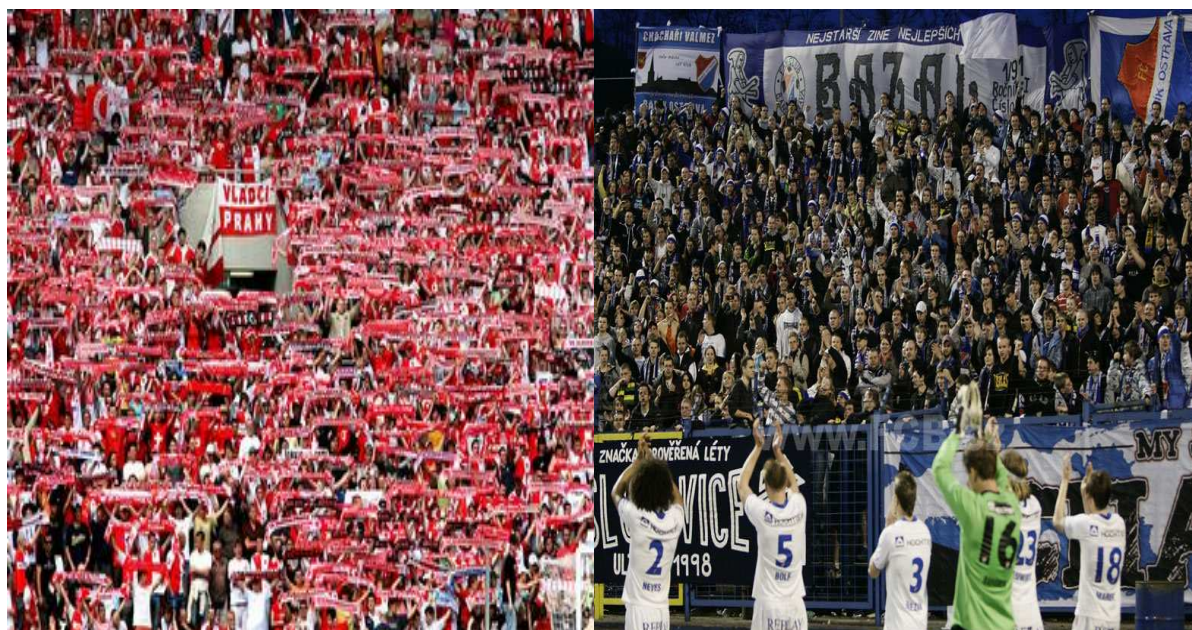
Dalším krokem bylo nahrazení stávajícího organizačního ujednání Dohodou mezi Policejním prezidiem ČR a ČMFS, která má reflektovat změněnou situaci v oblasti odpovědnosti za pořádek a bezpečnost při fotbalových utkáních.

Důležitým krokem v boji s diváckým násilím se stal nový alternativní trest-zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, který je součástí nového trestního zákoníku účinného od 1. ledna 2010. Podstatou nového alternativního trestu je

soudem vyslovený zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a to na dobu až deseti let. Odsouzenému se po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na určitých sportovních, kulturních a jiných společenských akcích a **ukládá se mu povinnost dostavovat se podle pokynů probačního úředníka v období bezprostředně souvisejícím s konáním zakázané akce na určený útvar Policie ČR.** Důležité je, že se trest vztahuje na jednání osoby v souvislosti se sportovní akcí, nemusí tedy jít jen o chování na stadionu, ale také např. při přesunu na něj. Navštíví-li odsouzený akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, nebo bez důležitého důvodu nedodrží soudem uloženou povinnost dostavovat se podle pokynů probačního úředníka v den konání takové akce k Policii ČR, vystavuje se nebezpečí trestního stíhání za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí s horní hranicí trestní sazby až tři léta. **Důsledná aplikace tohoto trestu spolu s efektivní kontrolou jeho výkonu je jedním z významných nástrojů boje proti diváckému násilí. Aplikace tohoto trestu má i výrazný preventivní charakter.** Pracovníci Probační a mediační služby mohou během výkonu trestu s odsouzeným dále pracovat, zejména mohou odsouzenému uložit povinnost vykonávat stanovené programy sociálního výcviku a psychologického poradenství, které by jej měly od dalšího páchání trestné činnosti odradit. Proto také odbor bezpečnostní politiky MV ČR spolupracoval během druhé poloviny roku 2009 s Policejním prezidiem ČR a Probační a mediační službou na vytvoření metodiky k výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Z prvotních vyhodnocení nových opatření je patrné, že sportovní kluby konečně zásadně mění svůj přístup k plnění zákonných povinností, kladou důraz na zvýšení svých bezpečnostních postupů a standardů a lépe spolupracují s Policií ČR v aktivitách, které mají vzniku konfliktních situací předcházet (účast na přípravě bezpečnostního opatření, společná koordinace činnosti dle místních ujednání, respektování policejních doporučení, zlepšování úrovně pořadatelských služeb, důslednější kontrola před samotným vstupem na stadion (vstupenky, alkohol, pyrotechnika...), prodej vstupenek tzv. na jméno...atd.).

zdroj: slavia.cz, banik.cz

Ze statistických údajů vyplývá, že z 225 zápasů 1. fotbalové ligy, které byly odehrány za dobu účinnosti nové právní úpravy do začátku roku 2010 (z čehož cca 50 zápasů lze označit za rizikové) byly výraznější excesy na stadionech zaznamenány pouze v 9 případech (z čehož dva se odehrály již v prvním jarním kole po účinnosti nové právní úpravy). **Lze tedy konstatovat, že pouze v cca 4 % zápasů došlo k nějakému incidentu.**

Policie ČR také uplatňuje **nový přístup k řešení problémů s diváckým násilím. Tento přístup se opírá o zásadu „low profile policing“** (neprovokující monitoring, znamená vystupování policie na veřejnosti v takovém počtu a takové výstroji, aby její přítomnost nevzbuzovala negativní emoce a nedeklarovala připravenost očekávání střetu. Naproti tomu „hard profile“ znamená typické nasazení pořádkových jednotek s helmami, kuklami a těžkou výstrojí.) **a o systém 3D- dialog, deescalace a důrazný zákrok (determination).** Tento systém zahrnuje trojici postupných kroků: dialog má za úkol vést zejména pořadatelská služba, případně policejní antikonfliktní týmy, které se také snaží situaci uklidnit (deescalace) a pokud nevede ani toto k úspěchu, přichází na řadu důrazný zákrok (těžkooděnci).

zdroj: sport.cz

zdroj: slaviaultras.cz

Po nastavení právního a koncepčního rámce se činnost Ministerstva vnitra zaměřuje na pojmenování a řešení dalších praktických problémů. Odbor bezpečnostní politiky tak ve spolupráci s Policejním prezidiem a Českými drahami zpracoval v polovině roku 2009 analýzu zabývající se problematikou dopravy fanoušků na fotbalové zápasy. Výsledkem je potvrzení nutnosti zachování policejního doprovodu při přepravě fanoušků, ale také zlepšení komunikace všech složek zajišťujících tuto přepravu a vzájemné informovanosti o plánovaných krocích (např. o vyloučení z přepravy, ochrana revizorů apod.). **Zároveň se**

připravuje komplexní vyhodnocení přijatých opatření a vymezení nových úkolů, které mají řešení problematiky diváckého násilí dále prohloubit.

Ministerstvo vnitra také průběžně implementuje usnesení, směrnice, rozhodnutí a doporučení Rady Evropy a Rady Evropské unie, vztahující se k problematice diváckého násilí. Zástupci odboru bezpečnostní politiky MV ČR se podílejí na činnosti Stálého výboru Evropské úmluvy k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech, který je zřízen při Radě Evropy.

Mgr. Lubomír Janků

Odbor bezpečnostní politiky MV ČR